Liikenne- ja viestintävaliokunta

Eduskunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta direktiiviksi maanteiden tiettyjen ajoneuvojen kuljettajien perustason ammattipätevyydestä ja jatkokoulutuksesta annetun direktiivin ja ajokorteista annetun direktiivin muuttamisesta

Eduskunnan liikenne-. ja viestintävaliokunnassa on käsiteltävänä Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi maanteiden tavara- ja henkilöliikenteeseen tarkoitettujen tiettyjen ajoneuvojen kuljettajien perustason ammattipätevyydestä ja jatkokoulutuksesta annetun direktiivin 2003/59/EY ja ajokorteista annetun direktiivin 2006/126/EY muuttamisesta (U 29/2017 vp). Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry on saanut kutsun asiassa asiantuntijana kuultavaksi ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Tausta

Muutosehdotuksen mukaan kuljettajien ammattipätevyyttä koskevan direktiivin (2003/59/EY) tarkoituksena oli tiukentaa normeja uusien kuljettajien osalta sekä ylläpitää ja parantaa ammatissa toimivien kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattitaitoa EU:ssa. Direktiivillä pyrittiin lisäämään kuljettajien tietoisuutta riskeistä ja sitä kautta vähentämään riskejä ja parantamaan tieliikenteen turvallisuutta. Siinä myös säädettiin ammattitaitoa koskevista normeista, jotta varmistettaisiin kilpailun oikeudenmukaisuus koko EU:ssa.

Direktiivistä on 2014 valmistunut arviointi, jossa todettiin, että direktiivi oli pantu täytäntöön suuremmitta ongelmitta. Arvioinnin mukaan direktiivillä oli parannettu työvoiman liikkuvuutta ja liikenneturvallisuutta. Arvioinnissa yksilöitiin kuitenkin myös puutteita, jotka nyt tehdyllä direktiivin muutosehdotuksella on tarkoitus korjata.

Muutosehdotuksen suomenkielinen käännös on valitettavasti joiltain osin virheellinen ja sisältää virheellisiä viittauksia. Lisäksi käytetään osin hyvin poikkeuksellisia termejä ja mm. ammattitaitoa osoittavasta todistuksesta ranskankielistä CAP- ja sitä käsittelevästä komiteasta englanninkielistä CPC -lyhennettä. Parempi olisi käyttää suomenkielistä termiä ammattipätevyystodistus.

Muutosehdotus

Komission muutosehdotuksessa esitetään muutoksia ammattipätevyysdirektiivin 1, 2, 7 ja 10 artiklaan sekä ajokorttidirektiivin 4 artiklaan. Lisäksi ehdotetaan muutoksia direktiivin liitteisiin I ja II.

Komission edustajat ovat aiemmin ilmoittaneet, että perustason ammattipätevyyden hankkimiseksi voisi samassa jäsenvaltiossa olla käytössä sekä koulutuksen ja kokeen, että pelkän kokeen sisältävät mallit. Tämä on saatava

myös direktiivin tekstiin, koska hankkimistavalla ei ole merkitystä jäsenvaltioiden välillä, niin ei sitä voi olla jäsenmaan sisälläkään. Nyt tämä ko. mallien yhtäaikainen käyttö ei sisälly muutosehdotukseen, joten se on direktiiviin lisättävä.

Muutosehdotuksesta puuttuu myös mahdollisuus jakaa seitsemän tunnin jatkokoulutus osiin. Jakamiselle olisi käyttöä esimerkiksi tapauksissa, joissa osa koulutuksesta on käytäntöä, kuten ajo-opetusta, ja osa teoriaa, jolloin teoria, ja käytännön osiot voisi toteuttaa joustavasti eri päivinä. Tai koulutuksen voisi jakaa edellisen päivän iltapäivälle ja seuraavan päivän aamupäivälle. Myös verkko-opetuksen käyttämisen mahdollistaminen opetus- ja oppimisvälineenä edellyttää seitsemän tunnin jakamismahdollisuutta, sillä verkko-opetuksen käyttäminen vesittyy, jos se pitää toteuttaa yhtämittaisina seitsemän tunnin jaksoina.

Artikla 2

Artiklan 2 osalta muutettaisiin poikkeuksia siten, että ne olisivat mahdollisimman yhdenmukaisia erityisesti EU:n ajo- ja lepoaika-asetuksen kanssa, mikä on hyvä asia. Kuitenkin kohtien f, g ja h osalta puuttuvat ajoneuvon kokoon ja kuljetuksen pituuteen liittyvät rajaukset. Lisäksi kohdan e osalta tulee varmistaa, että ehdotettu muutos ei vaikeuta ajokortti- ja ammattipätevyyskoulutuksen toteuttamista ajo-opetuksen osalta.

Artikla 7

Artiklan 7 osalta muutosehdotuksen mukaan poistetaan ensimmäisessä kohdassa viittaus 4 artiklassa tarkoitettuihin saavutettuja oikeuksia omaaviin kuljettajiin, mikä on paikallaan, koska siirtymäajat ovat päättyneet. Edelleen ehdotetaan kolmanteen kohtaan lisäystä, jonka mukaan mm. jatkokoulutukseen on aina sisällyttävä yksi liikenneturvallisuuteen liittyvä aihe. Jotta tämä lisäys olisi yhdenmukainen ensimmäisen kohdan kanssa, tulee edellytys laajentaa koskemaan liikenneturvallisuuteen ja polttoainekulutuksen vähentämiseen liittyvää aihetta.

> *~~”…~~ Koulutukseen on aina sisällyttävä vähintään yksi tieliikenneturvallisuuteen ja **polttoainekulutuksen vähentämiseen** liittyvä aihe ja sillä on katettava monia muita aiheita. …*

Liite I

Liitteessä I täsmennetään koulutusten sisältöjä ja toteuttamista.

Ehdotuksen mukaan sekä perustason, että jatkokoulutuksen kohdalla osa koulutuksesta voidaan toteuttaa käyttäen tieto- ja viestintäteknologian välineitä, kuten verkko-opetusta, edellyttäen että koulutuksen laatu varmistetaan. Tämä on hyvä ja kannatettava uudistus. Yhtenäisyyden vuoksi olisi kuitenkin säädettävä direktiivitasolla enimmäismäärä tällaiselle koulutukselle, jotta vältettäisiin isot eroavaisuudet jäsenvaltioiden kesken.

Samoin ehdotuksen mukaan sekä perustason, että jatkokoulutuksen kohdalla voidaan muussa unionin lainsäädännössä vaadittua erityiskoulutusta lukea osaksi koulutusta. Tältä osin jatkokoulutuksessa tällaista koulutusta voitaisiin laskea vain yksi seitsemän tunnin jakso. Tähän sisältyvät muun muassa vaarallisten aineiden kuljetusta, eläinkuljetuksia ja vammaisuuteen liittyvää tietoisuutta koskeva

koulutus. SKAL katsoo, että ei ole mitään syytä rajoittaa tämän koulutuksen huomioimista osana jatkokoulutusta vain yhteen seitsemän tunnin jaksoon.

Lisäksi SKAL toistaa edellä artiklan 7 kohdalla esittämänsä vaatimuksen, että vähintään yhden seitsemän tunnin jaksoista on käsiteltävä liikenneturvallisuuteen **ja polttoainekulutuksen vähentämiseen** liittyviä aiheita.

Ehdotuksen mukaan kullakin seitsemän tunnin jaksolla olisi käsiteltävä eri aiheita. SKAL katsoo, että tällaista vaatimusta ei tulisi asettaa. Koulutettavalle tulisi antaa mahdollisuus pohtia, onko hänellä tarvetta kerrata jotain aihetta vai ei. Erityisesti on varmistettava, ettei estetä mahdollisuutta koostaa erilaisia koulutuspäiviä samoistakin aiheista eli liitteen tavoitelauseista. Esimerkiksi ajoneuvotekniikasta, työturvallisuudesta tai ylipäänsä sosiaalilainsäädännöstä saa helposti jopa 5 päivää koulutusta, jotka sisältävät ihan eri asioita.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Iiro Lehtonen	Ari Herrala
toimitusjohtaja	johtava asiantuntija